

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
6 luni 20 „
3 luni 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Cum se va judeca sub noua lege o divergență ivită sub vechea lege de organizare judecătorească la tribunal, de d-l Em. Dan.

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație și Justiție, secț.-unite: *Ministerul de finanțe cu Ana St. Popescu*;
Idem, s. III: *Ministerul de finanțe cu Moșt. Zappa*;
Curtea de apel București, s. II: *Maria Panaitescu cu firma «Ferro-Bucarest» cu o Observație*;
Curtea de apel Craiova: *N. Farca cu Banca Comerțului*;
Tribunalul Ilfov, s. III: *Eliza Dr. D. C. Pădeanu cu Colonel D. Negel*;

Cum se va judeca sub noua lege o divergență ivită sub vechea lege de organizare judecătorească la tribunal

Articolul 20, alin. III, din noua lege de organizare judecătorească, care creează judecătorul unic la tribunale, sună astfel:

«*Afacerile cari sunt de competența tribunalului ca primă instanță, vor fi rezolvate și judecate de un singur judecător, afară de afacerile penale, faliment», etc., etc.*

Din acest text rezultă că, afară de câteva afaceri limitativ arătate de lege, toate celelalte se judecă de un singur judecător și nu de mai mulți; că, cu alte vorbe, nu mai putem avea la tribunal un complet de doi sau trei judecători.

Așa fiind, mă întreb: cine va judeca o divergență ivită înainte de 1 Iunie 1909? Trei judecători? Unul singur?

Pentru a fi mai explicit, să iau un exemplu:

Iată un proces — o acțiune în revendicare — asupra căreia se ivește divergență la 20 Maiu 1909 și pentru judecarea divergenței se fixează termenul de 10 Iunie.

Acțiunea în revendicare neintrând în excepțiunile din alin. III al art. 20, trebuie după noua lege judecată numai de un singur judecător, ea nu poate fi judecată de mai mulți.

Cum însă asupra acestei acțiuni s'a ivit divergență la o epocă în care nu exista judecător unic la tribunal, chestiunea este: cine va judeca la 10 Iunie, adică sub imperiul legii care creează judecătorul unic, divergența?

Unii, întemeiați pe litera legii — art. 20, aliniatul III — susțin că divergența va fi judecată de un singur judecător, fiindcă din moment ce acțiunea în revendicare nu intră în excepțiuni, nu poate avea existență legală, pentru judecarea ei, alt complet decât judecătorul unic tras la sort.

Pentru afacerile date în competența judecătorului unic, adaugă partizanii acestui sistem, lucrurile se petrec ca cu judecătorul de ocol, și, după cum nu putem concepe la judecătoria de ocol alt complet legal decât judecătorul unic, tot astfel la tribunal orice alt complet, pentru judecarea afacerilor date în competența judecătorului unic, ar fi ilegal.

Recunosc că raționamentul de mai sus are în favoarea sa litera legii; cred, totuși, că în speța luată divergența trebuie judecată de trei judecători ¹⁾, și iată pentru ce:

Mai întâiu întreb pe adversari:

Care din judecători urmează să judece divergența? Cel care a fost pentru reclamant sau cel care a fost pentru pârît?

Să nu mi se obiecteze că ar putea fi însărcinat cu judecarea al treilea judecător; acela care n'a luat parte la judecata în care s'a ivit divergența, fiindcă, după ultimul aliniat al art. 20, judecătorul unic nu poate judeca decât după tragere la sort. Trebuie, prin urmare, să se pună în urnă numele celor trei judecători dela tribunal, și atunci cine poate ști dacă nu va ieși la sort tocmai unul din cei doi cari au făcut divergența?

Negreșit că în exemplul de mai sus, a încredințat judecata unuia din acești doi, ar însemna

¹⁾ Acesta este, după cât știu, și sistemul admis de Tribunalul Ilfov.

să privezi pe una din părți de judecata primei instanțe, fiindcă nu se poate susține că este judecată acolo unde e mai mult un joc de noroc.

Tot ce ar putea cere adversarii ar fi să se pună în urnă numai două nume: ale judecătorilor cari n'au judecat, de exemplu al celui de al treilea judecător și al judecătorului de instrucție, și să judece divergența acela din ei care va ieși la sorț.

Sistemul acesta s'ar putea zice că n'are mare inconvenient, fiindcă în definitiv rezolvarea divergenței atârână tot numai de unul: de cel de al treilea chemat să completeze tribunalul.

Totuș, nici acest sistem nu poate fi admis, fiindcă atât art. 20, aliniatul I din noua lege de organizare judecătorească, cât și art. 117 din Pr. civilă spun formal că divergențele se judecă de trei judecători.

Mai mult încă: art. 117 din procedură spune că judecătorii cari au făcut divergența pot reveni asupra părerii lor, așa încât fiecare din părți are drept să spere că cu ocazia judecării divergenței va câștiga și pe judecătorul ce i-a fost defavorabil, și, prin urmare, să ceară aplicarea strictă a art. 117.

Sistemul contrariu ar fi admisibil numai într'un singur caz și anume în cazul când la tribunalele de prima instanță nu ar mai fi posibile divergențele și judecățile în complexul de trei, lucru ce se petrece la judecătoriile de ocol.

Noua lege însă prevede posibilitatea divergențelor, fiindcă sunt afaceri pe cari nu le pot judeca decât doi judecători și arată chipul cum se vor judeca divergențele ivite în complexul de doi: *Art. 20, aliniatul I.* «Tribunalul poate judeca cu doi judecători afară de cazurile de divergență de opiniuni, când se va constitui în complexul său de trei judecători».

EM. DAN

Inalta Curte de casație și justiție, Secțiuni-Unite

Audiența dela 28 Maiu 1909

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Ministerul de finanțe cu Ana St. Popescu

Contravenție la legea licențelor. — Condițiuni cerute de lege pentru exercitarea comerțului de băuturi spirtoase. — Dacă o persoană poate continua comerțul fără brevet, pe motiv că de și a intervenit a i se libera acel brevet, dar Statul a întârziat liberarea lui. — (Art. 1 din Legea licențelor dela 1904 și art. 1 și 3 din legea dela 1908).

Conform art. 1 din Legea licențelor dela 1904 și art. 1 și 3 din aceeași lege dela 1908, nimeni nu poate vinde băuturi spirtoase de orice fel și calitate, cu ridicata sau cu amănuntul, decât în puterea unui brevet special liberat de Ministerul finanțelor, și plătiind pe lângă patentă taxa de licență, după deosebirile prevăzute în lege; faptul că o per-

soană făcuse demersurile necesare pentru a obține brevetul, dar Statul a întârziat liberarea lui, nu dă dreptul celei persoane de a continua comerțul fără a poseda brevetul ce se liberează în vederea persoanei ce voește a exercita comerțul.

Deciziunea 4/908. — Casată, în lipsa intimatedei și după recursul făcut de Ministerul de finanțe, sentința Tribunalului Teleorman No. 427/908, dată în proces cu Ana St. Popescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat C. Marinescu, pentru Stat, în dezvoltarea motivului de casare: și,

Pe d-l procuror-general C. R. Manolescu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

«Violarea art. 1 și 3, alin. a din Legea licențelor din 1908 și exces de putere.

«Ana Stan Popescu din com. Alexandria, distr. Teleorman, a fost pusă în contravențiune fiindcă debita băuturi spirtoase fără a avea brevetul de licență.

«Numita, atât personal cât și ca tutoare, făcând apel, tribunalul a desființat procesul-verbal, pe motivele că contravenienta făcea dela 1905 acel comerț ca tutoare; că făcuse toate demersurile necesare pentru a obține brevetul și că prin urmare, nu a căutat să se sustragă dela cerințele legii

«Considerentele tribunalului nu contribuiesc cu nimic pentru a dovedi că Ana Stan Popescu avea brevetul de licență, singurul lucru pe care legea îl cere; ori, fiind stabilit că contravenienta nu poseda licența cerută de lege, debitarea băuturilor pe care o făcea apelanta, oricum ar fi fost, personal sau chiar ca tutoare, era ilegală.

«Instanța de fond, argumentând alături cu legea, a violat art. 1 și 3, alin. a din Legea licențelor dela 1908 și cu exces de putere a anulat contravențiunea».

Având în vedere sentința Tribunalului Teleorman, No. 427/908, supusă recursului, din care rezultă că Ana St. Popescu, personal și ca tutoare, prin procesul-verbal încheiat de perceptorul circumscripției Alexandria la 10 August 1908, aprobat de Ministerul de finanțe, a fost condamnată la o amendă de lei 717, bani 72, pentru că după moartea soțului său, întâmplată în anul 1905, dânsa a continuat comerțul de băuturi fără a poseda un nou brevet de licență; că însă tribunalul, prin sentința supusă recursului, a apărât pe numita de amendă și a ordonat deschiderea debitului pe motiv că numita nu s'a sustras cerințelor legii licențelor, de oarece, constată tribunalul că dânsa a cerut în diferite rânduri, prin petițiuni adresate Ministerului de finanțe, a i se libera brevetul, iar pe de altă parte fiscalul i-a încasat taxa licenței în tot intervalul dela 1905 până la închiderea stabilimentului;

Văzând art. 1 din Legea licențelor din 1904, cum și art. 1 și 3 din Legea licențelor din 1908;

Considerând că rezultă din toate aceste texte de legi că nimeni nu poate vinde băuturi spirtoase, de orice fel și calitate, cu ridicata sau cu amănuntul, decât în puterea unui brevet special, liberat de Ministerul finanțelor, și plătiind, pe lângă patentă, taxa de licență după deosebirile prevăzute în lege; iar prin art. 3 din legea dela 1908 un asemenea brevet este cerut și femeilor cari continuă comerțul de băuturi în calitate de tutoare;

Considerând că, dacă, după cum constată tribunalul, părta făcuse toate demersurile necesare pentru a obține brevetul, faptul că Statul din diferite împrejurări a întârziat liberarea celui brevet, nu putea autoriza

pe pârîtă să continue comerțul de băuturi în contra prescripțiilor categorice ale legii licențelor, care sub nici un cuvânt nu permite un asemenea comerț fără existența unui brevet liberat în vederea persoanei ce voește a exercita acel comerț;

Că, astfel fiind, când tribunalul, pentru considerațiunile sus arătate, a apărut pe pârîta de plata amendei la care fusese condamnată, a violat textele de lege vizate prin mijlocul de casare și de aceea acest mijloc este întemeiat;

Pentru aceste motive, de acord cu d-l procuror general C. R. Manolescu, Curtea cesează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 3 Decembrie 1908

Președinția d-lui G. P. PETRESCU președinte

Ministerul de finanțe cu Moștenitorii Zappa

Autoritatea lucrului judecat. — Jurisdicțiuni speciale.—Competența agenților fiscalului de a încheia procese-verbale de constatarea contravențiilor. — Apel la tribunal.—Neadmisibilitatea unei noi judecăți pe cale ordinară. — (Art. 56 și 57 din Legea timbrului; art. 36 și 104 din Constituție).

După art. 36 și 104 din Constituție, puterea judecătorească se poate exercita și prin jurisdicțiuni speciale, cari se înființează prin anume legi speciale și prin urmare, hotărârile date de asemenea jurisdicții au autoritate de lucru judecat, care nu se poate înlătura printr-o nouă judecată pe căile ordinare.

Astfel, procesele-verbale, ce constată contravențiuni la Legea timbrului, fiind supuse apelului la tribunal conform art. 56 și 57 din Legea timbrului, prin asemenea dispozițiuni s'a înființat o jurisdicție specială și nu mai este admisibilă o altă judecată pe cale ordinară pentru aceste contravențiuni.

Decizia 353/908.—Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de finanțe, deciziunea Curții de apel București, s. III-a, No. 92/904, în proces cu Constantin V. Ramos și alții.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Zeuceanu în desvoltarea motivelor de casare; pe d-nii avocați Pantazi, B. Păltineanu, P. Missir, C. Dissescu și Cerban, în combatere; pe d-l procuror de secțiune St. Stătescu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 57 și 57 bis din Legea timbrului dela 1886; violarea principiului lucrului judecat; necompetență și exces de putere.

«Contravențiunea comisă de toți moștenitorii Zappa a fost constatată prin procesul-verbal aprobat de minister; contra acestei încheieri unii din moștenitori au făcut apel și li s'a respins, alții au lăsat apelul să se perime, iar alții nu au făcut de loc apel. Pentru toți dar există lucru judecat și, prin urmare, și imposibilitate de a mai deduce pe cale ordinară ceea ce era definitiv judecat, pe cale indirectă, de Legea specială a timbrului».

Având în vedere că prin deciziunea Curții de apel, atacată prin recurs, și prin sentința Tribunalului Ilfov, s. III-a, cu No. 625/901 se constată că trei grupe de rude ale defunctului Vanghelie Zappa, cari își discutau între ele, prin judecată, dreptul de moștenire a a-

verii rămasă dela numitul defunct, au convenit de a primi fiecare grup câte o treime din acea avere, deși erau în grade neegale de succesibilitate, și astfel au făcut acte autentificate de Tribunalul Ilfov în zilele de 7 și 8 Octomvrie 1892, pentru stabilirea arătatei transacțiuni. Mai târziu apoi, tocmai peste aproape trei ani, un domn controlor fiscal a constatat, prin procesul-verbal dela 4 Octomvrie 1895, existența actelor de transacțiune și din interpretarea lor rezultând că ele conțin donațiuni deghizate, făcute de moștenitorii în drept de a primi averea, către alții cari nu aveau gradul de succesibilitate, a considerat această operațiune ca o contravențiune la Legea timbrului din 1886 și a condamnat pe toți moștenitorii să plătească fiscalului suma de 215.396 lei, 28 bani, ca taxă și amendă. Acel proces-verbal, aprobat de către Ministerul de finanțe la 31 Octomvrie 1895, a fost notificat în copie tuturor moștenitorilor lor, cari l-au atacat cu apel la Tribunalul Ilfov, afară de moștenitorul M. Gh. Cociu, căruia nu i s'a notificat arătatul proces-verbal. Tribunalul a respins apelul unor moștenitori, fiindcă nu s'au conformat art. 57 din Legea timbrului de a consemna suma la cari erau condamnați, apelul altora a fost respins ca nesustînut și, în fine, al celorlalți s'a declarat perimat după cererea fiscalului. În urmă însă toți moștenitorii condamnați au intentat acțiune contra Statului pe cale ordinară la Tribunalul Ilfov, pentru desființarea procesului-verbal de contravențiune, fiindcă actele de transacțiune n'ar conține în ele nici o donațiune deghizată, și, prin urmare, nu s'a comis nici o contravențiune la Legea timbrului. Contra acelei acțiuni Statul a invocat autoritatea lucrului judecat, pe baza procesului-verbal de contravențiune, care a rămas ca hotărîre definitivă. Tribunalul Ilfov însă, prin menționata sentință cu No. 625/901, a respins această excepțiune și, judecând acțiunea în fond, a hotărît că Statul nu este în drept de a încasa arătata sumă de 215.396 lei, 28 bani, fiindcă nu s'a comis contravențiune la Legea timbrului prin donațiuni deghizate. Această sentință fiind confirmată prin deciziunea Curții din București, secția III-a, cu No. 92/902, Statul a făcut contra ei recursul ce este a se judeca;

Considerând că din combinațiunea art. 36 și 104 din Constituțiune rezultă că, deosebit de Curțile și tribunalele ordinare, puterea judecătorească se poate exercita și prin jurisdicțiuni speciale, cari se înființează prin anume legi speciale și, prin urmare, hotărârile date de asemenea jurisdicțiuni, prin îndeplinirea formelor prescise de Legea organizării lor, trebuie să aibă aceeași autoritate de lucru judecat ca orice hotărîre judecătorească, fără de a se mai putea înlătura prin altă judecată, pe cale ordinară, căci altfel rezultatul ar fi ca și cum acele jurisdicțiuni n'ar mai fi fost anume înființate prin lege, ba încă rezultatul ar fi și mai rău, dacă s'ar da de mai multe ori curs de judecată pe diferite căi, ceea ce nu poate să intre în intențiunea legiuitorului;

Considerând că prin art. 56 și 57 din Legea timbrului dela 1886, prevăzându-se că contravențiunile la această lege se vor constata prin procesul-verbal de către funcționarii fiscalului, și că acei declarați de contravenienți și amendați au dreptul de a face apel la tribunal, în termen de 10 zile dela primirea copie de pe procesul-verbal, precum și recurs în Casație, în termen de o lună dela data sentinței tribunalului, urmează că prin asemenea dispozițiuni s'a înființat o jurisdicțiune specială, pentru lichidarea definitivă a drepturilor fiscalului pentru cazurile de contravențiune la Legea timbrului, fără a mai fi admisibilă, după principiul mai sus arătat, altă judecată pe cale ordinară;

Considerând că asemenea interpretare a legii se confirmă și prin art. 74, căci dacă se prevede prin acest articol că, pe de o parte, dreptul fiscalului de a constata contravențiunile se prescrie numai prin trecere de trei ani dela comiterea lor, apoi este inadmisibil ca pe de

altă parte să fie admiși contravenienții de a ataca procesele-verbale de contraveniențe prin judecata pe cale ordinară, și în tot timpul îndelungat a prescripțiunii de 30 ani;

Considerând că dacă prin art. 72 din Legea timbrului dela 1900, și prin art. 79 din Legea dela 1906, se prevede expres că contravenienții nu vor mai putea ataca procesul-verbal pe nici o cale, dacă n'au reclamat la tribunal în termen de 15 zile dela primirea lui, din aceasta nu rezultă că sub imperiul legii din 1881 și 1886 contravenienții, cari n'au reclamat în termen de 10 zile, aveau dreptul de a ataca procesul-verbal pe cale ordinară fiindcă prin art. 57 din acele legi nu li se interzice expres altă cale de judecată, căci și prin acest articol se prevede că în lipsă de reclamație din partea contravenienților, în termenul de 10 zile, procesul-verbal va rămâne executor, ceea ce înseamnă că rămâne definitiv sau nesusceptibil de a mai fi atacat, fiindcă nu se poate executa nici o hotărîre decât atunci când este rămasă definitivă, afară de executările provizorii anume admise în cazuri excepționale prevăzute de lege;

Considerând că, în speță, apelurile moștenitorilor lui Vanghele Zappa fiind unele respinse, altele perimate, urmează că procesul-verbal de contraveniențe a rămas definitiv executor, ne mai având drept acei moștenitori de a-l ataca prin acțiune pe cale ordinară, așa că numai prin o greșită interpretare a citatelor texte de lege au putut tribunalul și Curtea de apel să respingă excepțiunea autorității lucrului judecat, invocat de Stat și să intre în judecata fondului procesului;

Considerând că nici după cererea moștenitorului M. Gh. Cociu, care n'a primit copie de pe procesul-verbal, nu puteau instanțele de fond să intre în judecata fondului procesului, căci nici dânsul n'are drept de judecată pe cale ordinară, ci numai pe aceea a jurisdicțiunii speciale;

Că, prin urmare, în vederea celor expuse, rezultă că motivul de casare este nefondat;

Considerând apoi că nu mai este necesitate de a se mai discuta celelalte două motive de casare, căci chiar dacă ar fi fost caz de a se declara prescristă contraveniența constatată prin procesul-verbal dela 4 Octombrie 1891, sau că în fond actele de transacție n'ar conține donațiuni deghizate și, prin urmare, nu s'ar fi comis nici o contraveniență, totuși hotărîrile instanțelor de fond nu s'ar putea menține pe asemenea motive, întru cât moștenitorii Zappa n'aveau dreptul de a face acțiune pe cale de judecată ordinară, spre a putea invoca prescripția și neexistența contravenienții;

Considerând, în fine, că afacerea ne mai comportând o altă judecată pe cale ordinară, după cum a fost pornită, urmează că este caz de a se casa deciziunea Curții din București, fără trimitere la altă Curte, conform art. 37 din Legea Curții de casație.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. II

Audiența dela 23 Februarie 1909

Președenția d-lui I. E. DOBRESCU, președinte

Maria Panaiteșcu cu firma «Ferero-Bukarest»

Deciziunea civilă No. 65

Act dotal. — Transcrierea lui atât în registrul de transcripțiune al foilor dotale, cât și în registrul special de transcripțiune, când e vorba de imobile.

Dacă acest mod de transcriere al actelor dotale exista și înainte de 1900, data modificării Procedurii civile. — (Art. 708, 712, 722 și 723 din Proc. civilă și art. 1801 și 1802 din Codul civil).

1. Toate foile dotale, fără deosebire dacă dota constă din mobile sau imobile, trebuiesc trans-

crise în registrul special de foi dotale al tribunalului domiciliului bărbatului; iar dacă dota cuprinde și imobile, actul trebuie să fie transcris și în registrul ordinar de transcripțiuni al tribunalului situațiunii imobilului sub pedeapsă de a nu fi opozabil terților persoane.

2. Transcripțiunea foilor dotale, când dota cuprinde imobile, și în registrul de transcripțiuni al tribunalului situațiunii imobilului, era prevăzută și înainte de revizuirea Procedurii civile din 1900, cu care ocazie legiuitorul menținând principiul transcripțiunii n'a făcut decât să dea o mai bună redacțiune art. 712 din Procedura civilă și să suprima cercetările pe cari tribunalul, după vechiul articol, era ținut să le facă din oficiu.

Ascultând pe d-l avocat Rădulescu, în dezvoltarea motivelor de apel; și pe d-l avocat Dimopol, în combateri.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Maria Panaiteșcu în contra sentinței Tribunalului Ilfov, secția III, No. 450 din 1908;

Având în vedere că prin actul autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 614 din 1889 și transcris în registrul special de foi dotale la No. 110 din 1889, dar netranscris în registrul ordinar de transcripțiuni Manda Ionescu constituie fiicei sale Maria Panaiteșcu dotă imobilul din București, șoseaua Bonaparte No. 8, azi 14, cu condițiune ca înzestrata să intre în posesia imobilului numai la încetarea din viață a înzestrătoarei;

Că, în urmă, Manda Ionescu, care se găsea de fapt în posesiunea imobilului din șoseaua Bonaparte No. 8, azi 14, constituie, fără știrea și consimțământul fiicei sale, asupra acelui imobil două ipoteci: una în 1896, în primul rang în favoarea Creditului urban din București, pentru suma de 12.000 lei; alta, în 1900, în al doilea rang, în favoarea lui Feruccio-Ferere, pentru suma de 46.000 lei, cari au servit la ridicarea de construcțiuni noi pe acel imobil, făcute de Manda Ionescu, creanță cesionată în urmă firmei «Ferero-Bukarest»;

Că acest imobil fiind scos în vânzare prin licitațiune publică de către Creditul urban, în achitarea creanței sale, s'a adjudecat definitiv asupra creditorului în rangul al II-lea, firma «Ferero-Bukarest», căreia i s'a liberat ordonanța de adjudecare No. 1135 din 23 Iunie 1901;

Că, în fine, la 7 Martie 1902, Maria Panaiteșcu intentă acțiune în revendicare în contra adjudecării firmei «Ferero-Bukarest», spre a fi obligată să-i predea imobilul adjudecat asupra zisei firme în 1901, acțiune respinsă de tribunal prin sentința apelată;

Având în vedere că în justificarea pretențiunii sale, apelanta Maria Panaiteșcu a invocat și prezentat actul dotal, autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 614 din 1 Februarie 1889, vorbit mai sus;

Având în vedere că, în apărarea sa, firma «Ferero-Bukarest» susține că actul invocat, nefind transcris în registrul ordinar de transcripțiuni, drepturile rezultând din acel act pentru apelantă nu-i pot fi opuse intimitei care deține dreptul său asupra imobilului în litigiu dela Manda Ionescu, constituitoarea dotei;

Având în vedere că din art. 708 și urm., 712, 722 și 723 din Pr. civilă, combinate cu art. 1801 și 1802 din Codul civil, rezultă că toate foile dotale, fără deosebire dacă dota constă din mobile sau imobile, trebuiesc transcrise în registrul special de foi dotale al tribunalului domiciliului bărbatului; iar dacă dota cuprinde și imobile, actul va trebui să fie transcris și în registrul ordinar de transcripțiuni al tribunalului situațiunii i-

mobilului, sub pedeapsă de a nu fi opozabil terților persoane;

Că această îndoită transcripție are de scop: prima de a atribui averii dotale caracterul dotalității, iar secunda de a face cunoscut terților, cari ar trata cu fostul proprietar, că drepturile lui asupra imobilului au trecut asupra altuia;

Că, în fine, aceste transcripțiuni fiind prescrise numai pentru garantarea terților persoane, lipsa lor nu poate fi invocată decât de aceia în interesul cărora au fost prescrise, și anume: lipsa transcripțiunii speciale numai de către cei d'al treilea cari au contractat cu înzestrații, iar lipsa transcripțiunii de drept comun numai de către terții cari dețin drepturile lor asupra imobilului dela fostul proprietar, constituitorul dotei și cari de lipsa acestei transcripțiuni se pot prevala, exceptându-se cauzele de fraudă, chiar dacă ar fi avut cunoștința de existența actului dotal;

Având în vedere că transcripția foilor dotale, când dota cuprinde imobile, și în registrul de transcripțiuni al tribunalului situațiunii imobilului, nu e o creațiune a legiuitorului din 1900, cum pretinde apelanta; că această transcripțiune era cerută și înaintea revizuirii Procedurii civile din 1900, când legiuitorul, menținând principiul transcripțiunii, n'a făcut decât să dea o mai bună redacțiune art. 712 din Pr. civilă și să suprima cercetările pe cari tribunalul, după vechiul articol, era ținut să le facă din oficiu, și aceasta rezultă atât din vechiul text al art. 712, 722 și 723 din Pr. civilă, comb. cu art. 1801 și 1802 din Codul civil, cât și din expunerea de motive în care autorul proiectului de revizuire a procedurii civile spune textual: «iar în art. 712 am suprimat căutările ce se fac azi din oficiu cu ocazia transcrierii actelor dotale, căci n'au decât părțile interesate să-și facă căutările în registre». (ed. of. pag. 40);

Având în vedere că, în fapt, fiind constant că actul dotal invocat de Maria Panaitescu, deși cuprinde un imobil, n'a fost transcris în registrul ordinar de transcripțiuni, și că apelanta n'a dovedit, iar prin concluziunile orale, puse înaintea Curții, nici chiar n'a pretins că firma intimată ar fi întrebuițat vreo violențe în dobândirea imobilului în litigiu, drepturile rezultând pentru apelantă din actul dotal vorbit mai sus nu pot fi opuse intimății, care deține dreptul său asupra aceluși imobil dela înzestrătoarea Manda Ionescu;

Că, dar, apelul de față găsindu-se nefondat, cată a se respinge.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier V. Pretorian, Curtea în majoritate, respinge apelul.

(ss) V. Pretorian, M. Gr. Ciocărdia, V. Antinescu, D. A. Mavrodin.

O p i n i u n e :

Având în vedere apelul făcut de Maria Panaitescu, în contra sentinței cu No. 450 din 1908 a Tribunalului Ilfov secția III-a, prin care i s'a respins acțiunea care avea de obiect de a fi obligată firma Ferero-Bukarest, să-i delase în proprietate și posesiune imobilul situat în București, șoseaua Bonaparte No. 8, azi No. 14, liber de orice sarcini, pretinzând că acest imobil este averea sa dotală;

Având în vedere că soluția acestui apel depinde de chestiunea de a se ști dacă foile dotale cuprinzătoare de imobile, sub imperiul Procedurii civile vechi, trebuia să fie transcrise, față de terții, atât în registrul special de publicitate prevăzut de art. 708, cât și în registrul de mutațiuni prevăzut de art. 722 din Proced. civilă veche;

Având în vedere că foaia de zestre a intimății a luat naștere sub vechea Procedură civilă;

Având în vedere că din art. 708, 712 și 720 din Pr. civilă veche, rezultă că legiuitorul, pentru publicitatea foilor dotale față de terții, a prescris ca ele să fie tran-

scrise numai în registrul special la grefa fiecărui tribunal de județ, fără să dispună ca ele să fie transcrise și în registrul situațiunii imobilului și dovada hotărâtoare despre aceasta este însăși legea cea nouă de Procedură civilă, care a modificat art. 712 din vechea Procedură în sensul că dacă dota cuprinde nemiscătoare se va transcrie și la tribunalul locului unde ele sunt așezate, iar la art. 718 și 720 din vechea Procedură a adăugat ultimele aliniate tot în sensul de a fi transcrise și la tribunalul situațiunii imobilului, ceea ce ar fi fost inutil dacă această obligațiune ar fi fost impusă și de Pr. veche, mai cu seamă că în Procedura nouă există art. 722 care se află în Procedura veche, și nu este admis de legiuitorul Procedurii noi să fi făcut această modificare de prisos dacă și în legea veche de Procedură ar fi existat obligațiunea ca foile zestreale cuprinzătoare de imobile să fie transcrise în registrul situațiunii bunului nemiscător.

Pentru aceste motive, suntem de părere a se admite apelul.

(ss) I. E. Dobrescu.

OBSERVAȚIE.—Decizia Curții din București, ce publicăm astăzi, este juridică. Vezi D. Alexandresco, tom. VIII, pag. 74 urm. Cpr. C. Iași, *Dreptul* din 1908, No. 62 (cu observ. d-lui D. Alexandresco). (N. R.)

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, S. II

Audiența dela 9 Februarie 1907

Președenția d-lui G. VALIMARESCU, președinte

N. Farca cu Banca Comerțului

Proces-verbal No. 596

Schimbarea termenului. —Termene cari au fost date în cunoștința părților, sau pentru cari s'au scos citațiuni. — Când și în ce mod se pot schimba asemenea termene. — (Art. 34 din Regulamentul de serviciu interior al Curților de apel)

După dispozițiunile art. 34 din Regulamentul de serviciu interior al Curților de apel, schimbarea termenelor date în cunoștința părților, sau pentru cari au fost scoase citațiuni, nu se pot face decât în caz de absolută necesitate, care este lăsată la aprecierea Curții.

S'a citit în complect petiția dată de N. Farca, înregistrată la No. 1639/907, prin care cere a se preschimba termenul de 14 Maiu 1907 ce s'a fixat în apelul făcut de Banca Comerțului, contra sentinței civile a Tribunalului Gorj No. 379/906, sub termenul de 20 Februarie fixat în apelul făcut de petiționar și repartizat la secția I a acestei Curți, având a cere desesizarea acestei secțiuni și trimiterea apelului Băncii Comerțului secției I, spre a fi conexas și judecat odată cu apelul său care este mai vechiu;

Având în vedere și petiția înregistrată la No. 1625 din 1907, prin care Banca Comerțului se opune la această preschimbare de termen;

Având în vedere că din dosarul cauzei se constată că citațiunile pentru termenul de 14 Maiu 1907 sunt emise deja;

Considerând că după dispozițiile art. 34 din Regulamentul de serviciu interior al Curților de apel, schimbarea termenelor date în cunoștința părților, sau pentru cari citațiuni au fost scoase, nu se pot face decât în caz de absolută necesitate;

Apreciind, găsește că nu este absolută necesitate de preschimbarea termenului, cerută de N. Farca;

Pentru aceste motive, Curtea respinge cererea suplicanului N. Farca, etc.

(ss) G. Valimărescu; Ath. Herăscu; C. Crăsnaru.

Opiniune

Văzând cererea făcută de N. Farca prin petiția înregistrată la No. 1639, prin care — după ce expune că dânsul la 8 Ianuarie 1907 a făcut apel contra sentinței civile a Tribunalului Gorj No. 379/906, care apel s'a repartizat la secția I-a a acestei Curți și s'a fixat termen de judecată la 20 Februarie curent, în urmă la 17 Ianuarie a făcut apel contra aceleiaș sentințe Banca Comerțului din Craiova, care apel s'a repartizat la aceeaș secție și s'a fixat termen de judecată la 14 Maiu, pentru că urmează ca aceste două apeluri să se conexeze și să se judece de secția I, unde este pendinte apelul cel mai vechiu — suplicantul cere să se preschimbe termenul de 14 Maiu sub termenul de 20 Februarie, spre a fi timp ca să se desesiseze această secție și la 20 Februarie să poată intra secția I în judecarea ambelor apeluri;

Văzând și petiția Băncii Comerțului înregistrată la No. 1625, prin care cere să nu se preschimbe termenul pentru motivul că nu are timp să se preocupe de acest proces;

Având în vedere că după cum se constată din dosarul acestei secții cu No. 97 din 1907 și din certificatul grefei secției I cu No. 1924 din 3 Februarie curent, cele ce afirmă suplicantul N. Farca sunt exacte;

Având în vedere că din cuprinsul sentinței apelată rezultă că N. Farca a fost reclamant la prima instanță și tribunalul a obligat pe Banca Comerțului să-i plătească o sută mii lei daune;

Având în vedere că este de jurisprudență constantă a acestei Curți ca în cazul când se fac de mai multe părți două sau mai multe apeluri contra aceleiaș sentințe, secția care a fost sesizată în urmă să se desesizeze și să trimită dosarul secției care a fost sesizată întâiu ca ea să judece toate apelurile prinuna și aceeaș hotărîre, spre a se evita posibilitatea pronunțării de hotărîri contradictorii în una și aceeaș cauză;

Considerând că această chestie de desesizare a unei secțiuni fiind o chestie de administrație a justiției, ea nu trebuie lăsată în mână părților ca din ea să și facă mijloace de amânarea judecării, ci din contră ea trebuie rezolvată fără întârziere, așa că secția care e competentă să judece toate apelurile întrunite și să poată intra în cercetare la ziua ce ea va judeca că este legal să judece;

Considerând că termenul de 14 Maiu obținându-se de Banca Comerțului în neînțința reclamantului Farca, acesta are dreptul să ceară preschimbarea lui în termenul de 30 zile prevăzut de art. 78 din Proc. civilă, și, în speță, chiar mai scurt fiind vorba a se judeca numai chestia desesizării propusă de Farca, iar nu fondul procesului;

Pentru aceste motive sunt de părere a se admite cererea făcută de N. Farca.

(s) Ioan Sinescu

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența dela 5 Februarie 1909

Președenția d-lui PETRE HAGIOPOL, președinte

Eliza Dr. D. C. Pădeanu cu Colonel D. Negel

Sentința civilă No. 92

Cheltueli. — Cheltueli de procese relative la o proprietate. — Cazul când ele se suportă de proprietar. — Hotărnicia unei moșii. — De cine se suportă cheltuelile hotărniciei? — Construcțiuni făcute de soț în timpul căsătoriei în imobilul dotal. — Dreptul său de a fi despăgubit de soție, când ele i-au profitat. — Îmbunătățiri făcute în imobil prin mobilarea lui de către uzufructuar. — Dreptul lui de a-și ridica mobilele la încetarea uzufructului. — Dota consistând în obiecte mișcătoare prețuite. — Răspunderea soțului de valoarea lor când în act nu există clauză că prețuirea nu face vânzare. —

Avere parafernala. — Dreptul exclusiv al femeii de a o administra și a se folosi de ea. — Compensare. — Modul cum ea se operează. — (Art. 1243, 1245, 539, 1285, 1143 și 1144 din Codul civil).

1. În principiu, cheltuelile proceselor ce privesc deplina proprietate sunt suportate atât de nudul proprietar cât și de uzufructuar; cheltuelile ce privesc folosința imobilului se suportă de uzufructuar și cheltuelile interesând nuda proprietate privesc pe proprietar.

Prin urmare, hotărnicia unei moșii, când prin ea nu se cere revindicarea vreunei porțiuni de teren cotropit, ci tinde numai la consolidarea dreptului de proprietate, cheltuelile făcute cu hotărnicia privesc numai pe proprietar.

2. Deși, după dispozițiunile art. 1243 din Codul civil, bărbatul este supus, în privința averii dotale, la toate obligațiunile unui uzufructuar și că regulile dela uzufruct se aplică în principiu fie la uzufructul legal, convențional sau testamentar, totuș sunt în aceste dispozițiuni unele cari nu ating în nimic ordinea publică și dela cari părțile pot se deroga.

Prin urmare, dacă soțul a făcut construcțiuni asupra imobilelor dotale în timpul căsătoriei, în văzul soției, și profitând și dânsa de ele, este cert că soții au derogat dela dispozițiile l-gii că ele au fost făcute de soț în calitate de mandatar, și în acest caz mandantele trebuie să despăgubească pe mandatar de sumele de bani cheltuite cu îndeplinirea mandatului.

3. După dispozițiunile art. 539 din Codul civil, uzufructuarul, la încetarea uzufructului, nu are alt drept, pentru îmbunătățirile ce ar pretinde că a făcut, decât a-și ridica obiectele ce a adus.

4. Conform art. 1245 din Codul civil, dacă dota, sau parte din ea, consistă în obiecte mișcătoare prețuite prin contractul de căsătorie, bărbatul se face proprietarul acelor obiecte, rămânând debitor de preț, afură dacă s'a cuprins în contractul de căsătorie declarațiunea că prețuirea nu face vânzarea.

5. Conform art. 1285 din Codul civil, numai femeia are administrațiunea și folosința averii sale parafernale.

6. Conform art. 1143 și 1144 din Codul civil, când două persoane sunt datoare una alteia, se operează între ele o compensație, care operând de drept în puterea legii, cele două datorii se sting reciproc până la concurența cotităților lor respective.

Tribunalul,

Asupra opozițiunii d-nei Eliza Dr. D. C. Pădeanu, cu autorizația soțului său Dr. D. C. Pădeanu, făcută prin petiția înregistrată la No. 24659/908, contra sentinței acestui tribunal cu No. 566/908, prin care s'a admis acțiunea d-lui Colonel D. Negel și s'a respins cererea sa reconvențională;

Având în vedere acțiunea d-lui Colonel D. Negel, făcută prin petiția înregistrată la No. 13970/907, prin care cere ca d-na Eliza Dr. D. C. Pădeanu să fie obligată a-i plăti: 1) suma de lei 4000, cheltuelile făcute cu facerea hotărniciei moșiei dotale, «Cotelești, cu toate trupurile sale și numirile ei»; 2) suma de 14000 lei, costul construcțiunilor, ecarsetelor și faceri de îmbunătățiri la numita moșie dotală; 3) suma de 85000 lei, cheltuelile în plus, peste fondul dotal ce am ridica, făcute pentru construcția casei din strada Rotari din București; 4) suma de 6214 lei, costul mobilierului acestei case, plus cheltueli de judecată; cum și asupra acțiunii reconvenționale a d-nei Eliza Dr. D. C. Pădeanu, cu autorizațiunea soțului său Dr. D. C. Pădeanu, făcută prin petiția înregistrată la No. . . . , prin care cere ca d-l Colonel D. Negel să fie obligat a-i plăti: 1) suma de 7055 lei, ce a încasat mai mult decât avea drep-

tul, din arenda semestrului 23 Aprilie — 26 Octombrie 1907 a moșiei sale Surdulești din județul Teleorman; 2) suma de 3000 lei, valoarea cupoanelor de 1 Iulie 1907 ale fondului său de 120.000 lei efecte ce a încasat fără nici un drept; 3) suma de 35.000 lei, avere parafernala ce a încasat în timpul căsătoriei în baza actului de pace intervenit în 7 Aprilie 1886 între d-sa, mama și frații mei; 4) suma de 1095 lei, procentele acestei sume pe timpul dela 1 Iunie — 15 Noembrie 1907; 5) suma de 3000 lei, ce a încasat ca cheltueli conform actului de pace; 6) suma de 5000 lei, ce a ridicat din fondul meu zestral, în plus, cu ocaziunea cumpărării locului și clădirii caselor mele din strada Rotarilor și cari nu au costat decât 80.000 lei; 7) suma de 10.000 lei, garanția arendașului moșiei, deținută de d-sa conform contractului de arendă; 8) documentele și titlurile de proprietate ale moșii, plus cheltueli de judecată;

Având în vedere că din debaterile orale urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți, se constată: că d-l Colonel D. Negel și d-na Eliza D. Pădeanu au fost căsătoriți împreună, cu care ocazie i s'a constituit de d-na Eliza Pădeanu, pe lângă dota prevăzută în contractul dotal, și o avere parafernala. Că această căsătorie, după o viețuire comună de mai mult timp, desfășurându-se prin sentința de divorț a Tribunalului Ilfov secția... cu No. . . . , rămasă definitivă, a dat naștere lichidării intereselor lor bănești, formulate de ambii soți prin aceste acțiuni unul contra altuia, cari fac obiectul acestui proces. Acestea sunt faptele.

Acțiunea d-lui Colonel D. Negel

În ce privește cererea de a i se plăti 4000 lei, cheltuelile ocazionale cu hotărnicia moșiei dotale Cotelești;

Având în vedere că d-na Eliza Pădeanu, prin d-l avocat I. Saita, se opune la această cerere și susține că hotărnicia moșiei dotale fiind făcută în interesul soțului, cheltuelile ocazionale cad în sarcina uzufructuarului și prin urmare a d-lui Colonel D. Negel; că chiar dacă s'ar presupune că asemenea cheltueli sunt în sarcina noului proprietar, cu nimic nu s'a dovedit că ele s'au făcut; chitanța d-lui T. Ionescu, singura care se exhibă pentru justificarea lor, fiind referitoare la alt proces;

Având în vedere că, în principiu, cheltuelile proceselor ce privesc deplina proprietate sunt suportate atât de noul proprietar cât și de uzufructuar, cheltuelile ce privesc folosința imobilului se suportă de uzufructuar și cheltuelile interesând nuda proprietate privesc pe proprietar. (Vezi «Droit civil»: *Des biens*, tom. V, pag. 461, parag. 715, Baudry-Lacantinerie);

Având în vedere că hotărnicia unei moșii, când prin ea nu se cere revendicarea vre unei porțiuni de teren cutropit, tinde numai la consolidarea dreptului de proprietate;

Având în vedere că din momentul ce nu se dovedește că prin această hotărnicie s'ar fi făcut și vreo acțiune de revendicare, care să creeze vreun surplus de folosință d-lui Colonel D. Negel, aceste cheltueli urmează a fi suportate de d-na Eliza Dr Pădeanu;

Având în vedere că chiar presupunând că scrisoarea d-lui T. Ionescu nu ar fi referitoare la procesele de hotărnicie, tribunalul apreciază că pentru facerea acestei hotărnicii trebuind să fi fost însărcinați avocați, ingineri și alte cheltueli, suma de 4000 lei cheltueli nu are nimic de exagerat;

Că dar, așa fiind, acest capăt de cerere este fundat și urmează a fi admis.

În ce privește cererea de a fi obligată d-na Eliza Dr Pădeanu: a-i plăti 14000 lei costul construcțiilor, ecaretelor ce a făcut la moșia dotală «Cotelești» și 85000 lei cheltuelile în plus peste fondul ce a ridicat făcute pentru construcția casei din strada Rotari din București;

Având în vedere că d-l Colonel D. Negel, prin d-nii avocați Petre Misir și C. Pașcanu, susține că în timpul căsătoriei sale a făcut aceste construcțiuni, că ele au

costat această sumă și în baza gestiunii de afaceri, este în drept a cere a fi despăgubit de cheltuelile pentru îmbunătățirile imobilelor dotale, iar în sprijinirea acestora invoacă, în ce privește ecaretele moșiei, inventarul semnat de arendaș, certificatul comisiei însărcinate cu evaluarea daunelor ocazionale în urma răscoalelor țărănești, etc. și în ce privește construcția caselor din strada Rotari, actul de expertiză al d-lui arhitect Antonescu, actele Bechler, sentința cu Xenopol, etc.

Având în vedere că d-na Eliza Pădeanu, deși recunoaște că s'a făcut oarecari îmbunătățiri imobilelor dotale, se opune la această cerere și susține, în primul rând, că bărbatul, conform dispozițiilor art. 1243 din Codul civil, fiind supus la toate obligațiunile unui uzufructuar și uzufructuarul, după dispozițiunile art. 539 din Codul civil, neputând cere, la încetarea uzufructului, vreo despăgubire pentru îmbunătățirile ce pretinde că ar fi făcut d-l Colonel D. Negel, nu are alt drept decât a-și ridica lucrările și, în al doilea rând, că imobilul asupra căruia s'a făcut aceste construcțiuni era dotal, d-l Colonel D. Negel, știind bine că nu este proprietatea sa, este posesor de rea credință, și în a-tare condiție, în temeiul art. 494 din Codul civil, nu este în drept a cere valoarea *plus valuta fondului*, ci numai a-și ridica materialele;

Având în vedere că chestiunea dedusă judecății este de a se ști ce dispozițiune a legii urmează a se aplica pentru determinarea drepturilor bărbatului asupra despăgubirilor pentru construcțiunile și îmbunătățirile ce a făcut în timpul căsătoriei asupra imobilului dotal;

Având în vedere că dispozițiunile art. 494 din Codul civil prevăd cazul construcțiilor făcute de posesorul de bună credință sau de rea credință cu materialele lui în necunoștința proprietarului terenului, dar nu statuează asupra construcțiilor ce s'au făcut cu știrea și autorizațiunea proprietarului terenului; ele prin urmare nu pot avea altă întindere de aplicațiune decât cea prevăzută în lege și lasă, în afară de prevederile ei, și nu se aplică tuturor persoanelor cari construiesc pe terenul altuia, ca reprezentanții proprietarului, mandatar sau negotiorum gestor. Ei într'adevăr, în acest caz, întreprind lucrările, nu pentru contul lor, ceea ce presupune art. 494 din Codul civil, ci în contul altuia, în interesul proprietarului fondului; și în asemenea condiții intervenind presupuse contracte tacite, raporturile lor sunt regulate pe baza principiilor dela contractul de mandat sau gestiune de afaceri. (Vezi «Droit Civil» Baudry-Lacantinerie: *Des biens*, Tom. V, pag. 252, parag. 372, 373);

Având în vedere că, deși după dispozițiunile art. 1243 din Codul civil, bărbatul este supus, în privința averii dotale, la toate obligațiunile unui uzufructuar și că regulele dela uzufruct se aplică, în principiu, fie la uzufruct legal, convențional sau testamentar, totuși sunt în aceste dispozițiuni unele cari nu ating în nimic ordinea publică și la cari părțile pot să deroage dela ele; Că dacă pot deroga în mod expres, ele o pot face și în mod tacit. (Vezi «Droit civil», Baudry-Lacantinerie: *Des biens*, Tom. V, pag. 316, parag. 481, 482);

Având în vedere că nici dispozițiunile art. 539 din Codul civil nu pot fi aplicabile, întru cât, în speță, nu este vorba de despăgubiri pentru îmbunătățirile aduse imobilului dotal, ceea ce prevede textul acestui articol, ci de construcțiuni noi, ceea ce este cu totul altceva;

Având în vedere că dacă acesta este principiul și întru cât este constant că d-l Colonel D. Negel a făcut aceste construcțiuni asupra imobilelor dotale în timpul căsătoriei, în văzul soției sale și profitând și dânsa de valoarea lor, este cert că soții au derogat dela dispozițiile legii, că le-a făcut cu al său consimțământ, în calitate de mandatar al ei și că urmează a se aplica acestei cereri dispozițiunile legii privitoare dela contractul de mandat;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1547 din Codul civil, mandantele trebuie să despăgubească pe

mandatar de sumele de bani și spesele făcute pentru îndeplinirea și executarea mandatului;

Având în vedere că din actele din dosar se constată, de altfel nici nu se contestă, că d-l Colonel D. Negel a făcut pătule și alte îmbunătățiri pe moșia dotală «Cotelești» și un plus de construcții asupra imobilului dotal din strada Rotari, peste fondul dotal ce a ridicat;

Având în vedere că din certificatul comisiei însărcinate cu evaluarea daunelor ocazionate în urma răscoarelor țărănești, reiese că această comisie a estimat pătulele construite de d-l Colonel D. Negel cu suma de 8500 lei;

Având în vedere că d-na Eliza Dr Pădeanu nu contestă că aceste pătule ar fi avut această valoare și nici nu a adus vreo altă dovadă că ar valora mai puțin, așa că tribunalul, în lipsă de alte elemente de convingere, apreciază că această sumă reprezintă costul cheltuielilor construcțiilor lor;

Având în vedere că tribunalul, în ce privește costul îmbunătățirilor imobilului din strada Rotari, prin jurnalul No. . . . , a ordonat o expertiză prin d-l inginer Antonescu;

Având în vedere că din actul de expertiză, din actele relative cu Bechler și din sentința tribunalului cu Xenopol reiese, și tribunalul își face convingerea, că suma de 2.000 lei este cel mai puțin ce a putut costa îmbunătățirile aduse acestui imobil peste fondul dotal ce a ridicat d-l Colonel D. Negel;

Că dar, așa fiind, această cerere pentru această sumă este fondată și cată a fi admisă.

In ce privește mobilele casei:

Având în vedere că d-l Colonel D. Negel susține că pentru completarea construcției din strada Rotarilor a cumpărat pentru d-na Eliza Dr Pădeanu mobilier de casă în valoare de 6214 lei și cere a fi obligată a le plăti;

Având în vedere că d-na Eliza Dr Pădeanu contestă că i-ar fi dat o asemenea autorizare, declară că nu are asupra lor nici o pretențiune și le ține la dispoziția sa;

Având în vedere că d-l Colonel Negel nu a produs nici un act în instanță, de unde ar reieși un asemenea mandat. Că dacă este adevărat că, în dovedirea acesteea, a cerut chemarea la interogatoriu și d-na Eliza Dr Pădeanu nu s'a prezentat să răspundă, tribunalul apreciază că această nevenire nu este o mărturisire, mai ales că ea este justificată prin certificatul medical;

Având în vedere că chiar presupunând că cumpăratoarea acestor mobile ar constitui o îmbunătățire adusă imobilului dotal, însă, după dispozițiunile art. 539 din Codul civil, uzufructuarul, la încetarea uzufructului, nu are alt drept pentru îmbunătățirile ce ar pretinde că a făcut decât a-și ridica obiectele ce a adus;

Că dar, așa fiind, această cerere este nefondată și urmează a fi respinsă.

In ce privește cererea reconvențională a d-nei Eliza Dr Pădeanu:

Având în vedere că d-na Eliza Pădeanu cere ca d-l Colonel D. Negel să fie obligat a-i plăti suma de 7055 lei, arenda moșiei Surduleștilor, ce a încasat mai mult decât avea dreptul din arenda semestrului 23 - aprilie - 26 Octomvrie 1907; suma de 3000 lei, valoarea cupoanelor de 1 Iulie 1907 a fondului dotal de 120000 lei; suma de 10000 lei, garanția moșiei, actele și documentele moșiei; suma de 3000 lei, ce a primit în baza actului de pace; suma de 1095 lei, 75 bani, dobânda ce a încasat dela suma de 35000 lei;

Având în vedere că d-na Eliza Dr Pădeanu, în dovedirea acestor capete de cerere, a cerut și tribunalul, prin jurnalul cu No. . . . , a încuviințat chemarea la interogatoriu a d-lui Colonel D. Negel care s'a luat prin procesul-verbal din ziua de 22 Ianuarie 1909;

Având în vedere că d-l Colonel D. Negel la acest interogatoriu mărturisește că a încasat aceste sume;

Având în vedere că în ce privește garanția moșiei, în sumă de 10000 lei, și actele de proprietate ale moșiei se

constată că d-l Colonel Negel le-a depus la grefa tribunalului și că sunt ținute la dispoziția d-nei Eliza Pădeanu;

Având în vedere că din momentul ce d-l Colonel D. Negel a primit suma de 14150 lei și continuă a le deține fără cauză, urmează a fi obligat a o restitui d-nei Eliza Dr Pădeanu;

Că dar, așa fiind, această cerere este fondată și urmează a fi admisă.

In ce privește bijuteriile în valoare de 10000 lei:

Având în vedere că d-na Eliza Pădeanu, prin contractul dotal, și-a constituit, între altele, trusou și bijuterii în valoare de 10000 lei, pe cari d-l Colonel D. Negel declară că le-a primit;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1245 din Codul civil, dacă dota, sau parte din ea, consistă în obiecte mișcătoare, prețuite prin contractul de căsătorie, bărbatul se face proprietar al acelor obiecte, rămânând debitor de prețul lor, afară dacă s'a cuprins în contractul de căsătorie declarațiunea că prețuirea nu face vânzare;

Că dar, așa fiind, această cerere este fondată

In ce privește suma de 35000 lei:

Având în vedere că d-na Eliza Pădeanu susține că, în afară de averea dotală, a mai avut avere parafernala, între altele și suma de 35000 lei, care a remis-o d-lui Colonel D. Negel cu ocaziunea unei transacțiuni intervenită între d-sa, frații săi, d-nii V. și G. Assan și mama lor;

Având în vedere că d-na Eliza Pădeanu, în dovedirea primirii acestei sume, s'a servit de răspunsul la interogatoriu a d-lui Colonel D. Negel;

Având în vedere că din răspunsurile la interogatoriu nedivizat se constată în substanță: că acești bani s'au primit de d-na Eliza Pădeanu, s'au depus în cassa de fier și a uzat de ei ori de câte ori a avut trebuință;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1285 din Codul civil, femeia are administrația și folosința averii sale parafernale;

Că dar, așa fiind, întru cât d-na Eliza Pădeanu nu dovedește întrebuițarea acestor bani în folosul d-lui Colonel D. Negel, această cerere este nefondată și urmează a fi respinsă;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1143 și 1141 din Codul civil, când două persoane sunt datoare una alteea, se operează între ei o compensație, care operând de drept, în puterea legii, cele două datorii se sting reciproc până la concurența cotităților lor respective;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, tribunalul admite ambele acțiuni, etc.

(ss) P. Hagiopol; G. Băicoianu

Grefier (s) Al. Pr. Teodorescu

A apărut: *Volumul V, REPERTORIUL GENERAL DE JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE* de d-l I. C. Barozzi.

Acest volum care s'a pus în vânzare cu prețul de 8 lei e întocmit în felul și ca supliment al celorlalte patru volume ce au apărut anul trecut în editura *Curierului Judiciar* și al căror preț total e de 60 lei, broșate.

Suplimentul acesta cuprinde toate principiile de drept, soluțiunile și interpretările de legi date de Înalta Curte de casație în cursul anului 1906.

De vânzare la *Curierul Judiciar*, care servește orice cărți de drept române sau streine, broșate sau legate după dorință, contra valoare, mandant sau ramburs.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească numai la prezentare în mână încasatorilor: I. RIVEANU, pentru provincie și I. St. TUDOROIU, pentru capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu maceă investite cu ștampila CURIERUL JUDICIAR.